

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA W LUBLINIE

LLU.410.1.4.2024

Pan
Jarosław Stawiarski
Marszałek Województwa Lubelskiego
ul. Artura Grottgera 4
20-029 Lublin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2023 r. – wykorzystanie dotacji celowej
na zadanie z zakresu administracji rządowej dotyczące organizowania, finansowania i zapewnienia
warunków do odbywania przez lekarzy stażu podyplomowego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie, 20-089 Lublin, ul. Grottgera 4 (dalej: UMWL).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jarosław Stawiarski, Marszałek Województwa Lubelskiego od 21 listopada 2018 r. (dalej: Marszałek).
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
Kontroler	Katarzyna Osiak, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr LLU/13/2024 z 25 stycznia 2024 r.

(akta kontroli str. 3-4)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny pod względem legalności, gospodarności i rzetelności wykorzystania przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego dotacji celowej z budżetu państwa część 85/06 – województwo lubelskie na zadanie z zakresu administracji rządowej dotyczące organizowania, finansowania i zapewnienia warunków do odbywania przez lekarzy stażu podyplomowego.
Zakres kontroli	Podstawą sformułowania oceny wyżej wymienionego obszaru były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych: <ul style="list-style-type: none">– analiza przyznania, wykorzystania i rozliczenia wybranych dotacji,– analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań,– szczegółowa kontrola wybranych zapisów i dokumentów księgowych. Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. <i>Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.</i>

III. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA	Najwyższa Izba Kontroli ocenia w formie opisowej wykonanie budżetu państwa w 2023 r. w części 85/06 – województwo lubelskie przez Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego.
Uzasadnienie oceny ogólnej	Ponad 99,6% dotacji przeznaczone zostało na organizację staży medycznych przez podmioty uprawnione. Rzetelnie weryfikowano dokumenty przedkładane przez podmioty uprawnione realizujące staże oraz szkolenia dla lekarzy i lekarzy dentyków dotyczące refundacji poniesionych kosztów, a także terminowo dokonywano ich wypłaty. Niezgodnie z przepisami wydatkowano ze środków dotacji kwotę 43,3 tys. zł na koszty obsługi zadania dotyczące osób, które rozpoczęły staż przed 1 stycznia 2023 r. Koszty obsługi z tego tytułu zostały sfinansowane dwukrotnie, tj. z dotacji przyznanej w 2022 r. i w 2023 r. Ponadto odsetki kwocie 184,2 tys. zł od środków dotacji zgromadzonych na rachunku bankowym nie zostały odprowadzone do budżetu państwa, ale zaliczone na dochody własne UMWL.

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Wykorzystanie dotacji celowej z budżetu państwa na zadanie z zakresu administracji rządowej dotyczące organizowania, finansowania i zapewnienia warunków do odbywania przez lekarzy stażu podyplomowego

Opis stanu faktycznego

1. W 2023 r. Marszałek, na podstawie art. 15i ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentystry⁴, realizował zadanie z zakresu administracji rządowej dotyczące organizacji, finansowania oraz zapewnienia warunków odbywania stażu podyplomowego przez lekarzy i lekarzy dentystrów. W związku z potrzebą zabezpieczenia środków finansowych na realizację zadania w 2023 r., zgodnie z § 17 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 września 2012 r. w sprawie stażu podyplomowego lekarza i lekarza dentystry⁵, Marszałek w marcu 2022 r. poinformował Ministerstwo Zdrowia o przewidywanej liczbie absolwentów w 2023 r. mających stałe miejsce zamieszkania na obszarze województwa lubelskiego (360 lekarzy i 48 lekarzy dentystrów). Wojewoda Lubelski (dalej: Wojewoda) 20 października 2022 r. poinformował Marszałka o wstępnej kwocie dotacji celowej w 2023 r. na finansowanie staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentystrów, która wyniosła 32 975 tys. zł. W uchwale nr XLIII/631/2022 Sejmiku Województwa Lubelskiego z 19 grudnia 2022 r. w sprawie uchwały budżetowej na 2023 r. dotacja z budżetu państwa na organizację, finansowanie i zapewnienie warunków odbywania staży i specjalizacji medycznych oraz wydatki z tego tytułu zaplanowane zostały w wysokości 32 975 tys. zł (dział 851, rozdział 85157).

(akta kontroli str. 7-8, 20-53, 106-111, 230)

W ocenie Marszałka utrudnieniem w realizacji zadania dotyczącego staży i specjalizacji medycznych, związanym ze zmianą części budżetowej, z której finansowane było to zadanie (z Ministra Zdrowia na wojewodów), była rozbieżność interpretacyjna dotycząca pokrycia wydatków z tytułu szkoleń oraz kursów dla lekarzy i lekarzy dentystrów realizowanych na podstawie rozporządzenia w sprawie stażu podyplomowego z 2012 r., które obowiązywało do 8 grudnia 2022 r. Wątpliwości dotyczyły realizacji stażu podyplomowego przez lekarzy i lekarzy dentystrów, którzy rozpoczęli staż przed 1 stycznia 2023 r. W wyniku czynności podjętych przez Marszałka i Wojewodę Ministerstwo Zdrowia skierowało do Wojewody pismo⁶, w którym wskazało, że szkolenia i kursy dla lekarzy i lekarzy dentystrów, którzy rozpoczęli staż przed 1 marca 2023 r. mogą być prowadzone przez podmioty, które realizowały je przed dniem 1 stycznia 2023 r., a Wojewoda powinien przekazać Marszałkowi środki na sfinansowanie tych szkoleń i kursów. W związku z tym do umowy w sprawie finansowania w 2023 r. z budżetu państwa realizacji przez Marszałka zadania polegającego na organizacji, finansowaniu oraz zapewnieniu warunków odbywania stażu podyplomowego lekarzy i lekarzy dentystrów (dalej: Umowa), zawarty został aneks nr 3 z 9 listopada 2023 r., zgodnie z którym dotacja mogła być przeznaczona m.in. na sfinansowanie staży podyplomowych, szkoleń

³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 1516, ze zm., dalej: ustawa o zawodzie lekarza.

⁵ Dz. U. z 2014 r. poz. 474, ze zm. Rozporządzenie obowiązywało do 8 grudnia 2022 r., dalej: rozporządzenie w sprawie stażu podyplomowego z 2012 r.

⁶ Znak KLU.81221.134.2023.GG z 19 października 2023 r.

i kursów prowadzonych w ramach ww. staży, rozpoczętych przed dniem 1 marca 2023 r.

(akta kontroli str. 106-110, 132-154)

Do czasu podpisania Umowy oraz otrzymania 17 marca 2023 r. od Wojewody pierwszej transzy dotacji celowej w kwocie 9500 tys. zł, Marszałek nie wypłacał uprawnionym podmiotom środków finansowych na realizację staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentystów. Zawarte z podmiotami uprawnionymi umowy w 2022 r. zapewniały finansowanie zadania do końca roku kalendarzowego. Finansowanie w 2023 r. wymagało zawarcia z Marszałkiem aneksu do umowy, z uwzględnieniem środków finansowych przekazanych przez Wojewodę na konto Samorządu Województwa Lubelskiego. Płatności za styczeń 2023 r. były realizowane od 23 marca 2023 r. Zapisy w umowie przewidywały taki termin płatności.

(akta kontroli str. 389-445, 246-276, 531-532)

Marszałek wyjaśnił, że do czasu podpisania Umowy zabezpieczono ciągłość realizacji w 2023 r. zadania poprzez: przygotowanie aneksów do umów zawartych z uprawnionymi podmiotami przed 1 stycznia 2023 r. oraz zweryfikowanie pod względem merytorycznym, formalno-prawnym i rachunkowym poprawności faktur za styczeń 2023 r. Ponadto sporządzono sprawozdanie roczne z wykorzystania dotacji otrzymanych w 2022 r.

(akta kontroli str. 106-110)

2. W UMWL zawarto umowy z 57 uprawnionymi podmiotami, na podstawie których w 2023 r. przekazywano środki finansowe, w tym 18 podmiotom prowadzącym staż podyplomowy lekarzy, 35 prowadzącym staż lekarzy dentystów oraz czterem organizującym szkolenia. W 2023 r. staż odbywało 684 osób, z czego 581 lekarzy oraz 103 lekarzy dentystów. Staż ukończyło 351 osób (51,3%), w tym 298 lekarzy oraz 53 lekarzy dentystów.

(akta kontroli 102-105)

3. Umowa w sprawie finansowania w 2023 r. z budżetu państwa realizacji przez Marszałka zadania polegającego na organizacji, finansowaniu oraz zapewnieniu warunków odbywania stażu podyplomowego lekarzy i lekarzy dentystów została zawarta z Wojewodą 23 lutego 2023 r. Określono w niej wysokość środków finansowych na zadanie w kwocie 32 975 tys. zł oraz sposób i tryb ich przekazywania i rozliczania, co było zgodne z art. 15i ust. 2 ustawy o zawodzie lekarza. Projekt umowy nie był konsultowany przez Marszałka z Ministrem Zdrowia. Środki finansowe zabezpieczone w umowie (z uwzględnieniem aneksów) były wystarczające do terminowej realizacji przewidzianych na 2023 r. staży podyplomowych, szkoleń oraz kosztów obsługi. Transze środków finansowych w ramach dotacji były przekazywane przez LUW w terminach wskazanych w umowie, zgodnie z wnioskami składanymi przez Marszałka. W umowie nie wskazano, w jakim terminie po zrealizowaniu płatności za dany miesiąc kalendarzowy na rzecz podmiotów uprawnionych do realizacji staży podyplomowych lekarzy i lekarzy dentystów (dalej: podmioty uprawnione), Marszałek złoży Wojewodzie miesięczne podsumowanie realizacji zadania. UMWL przedkładał Wojewodzie wymagane informacje w terminie od jednego do 20 dni po przekazaniu płatności za dany miesiąc.

W 2023 r. do umowy zawarte zostały trzy aneksy, z których dwa (z 10 sierpnia i 17 października 2023 r.) dotyczyły zwiększenia wartości dotacji na realizację zadania do kwoty 44 380,2 tys. zł. Przed sporządzeniem obu aneksów LUW zwracał się do UMWL o wskazanie, czy środki finansowe przyznane z budżetu państwa będą wystarczające do sfinansowania w całości przedmiotowego zadania. W odpowiedzi Marszałek dwukrotnie, w czerwcu i wrześniu 2023 r., przekazał do Wydziału Zdrowia LUW kalkulacje środków na 2023 r. z wnioskami o zwiększenie wartości umowy, które

zostały uwzględnione. Dodatkowe środki finansowe zostały przekazane przez Wojewodę 4 grudnia 2023 r. w kwocie 11 405,2 tys. zł. Aneks nr 3 z 9 listopada 2023 r. wprowadzono zmianę dotyczącą możliwości sfinansowania z dotacji celowej kosztów obsługi przez Marszałka zadania polegającego na organizacji, finansowaniu oraz zapewnieniu warunków odbywania stażu podyplomowego lekarzy i lekarzy dentyistów, które zostały pobrane 21 grudnia 2023 r.

W 2023 r. Marszałek na realizację staży podyplomowych otrzymał dotację w łącznej kwocie 44 380,2 tys. zł, z czego wykorzystano 41 120,2 tys. zł, w tym na: staże podyplomowe lekarzy 36 051,9 tys. zł, lekarzy dentyistów 4577,9 tys. zł, szkolenia 338,5 tys. zł, koszty obsługi zadania przez UMWL 84,1 tys. zł oraz koszty administracyjne Lubelskiej Izby Lekarskiej w Lublinie 67,8 tys. zł. W dniu 12 stycznia 2024 r., tj. w terminie wskazanym w Umowie⁷, UMWL dokonał rozliczenia dotacji i zwrócił na rachunek LUW niewykorzystaną kwotę (3260 tys. zł). W UMWL został wyodrębniony rachunek bankowy oraz ewidencja księgową dla środków finansowych przekazywanych przez Wojewodę na realizację staży podyplomowych oraz wydatków finansowanych z tych środków.

(akta kontroli str. 80-99, 102-105, 155-170, 231-236, 389-481, 530)

Marszałek wyjaśnił, że projekt Umowy nie był konsultowany z Ministrem Zdrowia, gdyż został przygotowany przez Wojewodę – dysponenta części budżetowej, a następnie przedłożony do podpisu Marszałka. Aneks nr 3 do umowy uwypuklono możliwość finansowania kosztów obsługi przez Marszałka, która wynika wprost z ustawy o zawodzie lekarza.

(akta kontroli str. 306-313)

Z dotacji otrzymanej w 2023 r. kwotę 84,1 tys. zł przeznaczono na koszty obsługi zadania, o których mowa w art. 15 i ust. 1 ustawy o zawodzie lekarza. W przypadku 352 stażystów, którzy rozpoczęli staż przed 1 stycznia 2023 r., koszt ten (w kwocie 43,3 tys. zł) został naliczony i pobrany zarówno z dotacji w 2022 r., jak i w 2023 r. (szczegółowy opis w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*).

Dotacje przekazywane były przez Wojewodę w czterech transzach, w terminach określonych w Umowie. Odsetki naliczone przez bank od środków finansowych pochodzących z dotacji z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, o których mowa w art. 15i ust. 2 ustawy o zawodzie lekarza, w łącznej kwocie 193,9 tys. zł zostały w całości zaliczone na dochody UMWL (w rozdziale 75018 § 0920), co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 80-101, 389-445, 482-529, 605-616)

4. Podmioty prowadzące w 2023 r. staże podyplomowe i szkolenia, z którymi podpisano umowy i refundowano poniesione koszty z dotacji budżetu państwa, były wpisane na listę podmiotów uprawnionych. Lista ta została ustalona zarządzeniem nr 138/2022 Marszałka z 23 września 2022 r. i w 2023 r. pięciokrotnie aktualizowana⁸. Marszałek, zgodnie z art. 15c ust. 4 i 5 ustawy o zawodzie lekarza, 27 lutego 2023 r., przekazał Ministrowi Zdrowia listę podmiotów uprawnionych obowiązującą w 2023 r. ustaloną zarządzeniem nr 27/2023 Marszałka Województwa Lubelskiego z 14 lutego 2023 r.

(akta kontroli str. 172-229, 326-349, 352, 533-534)

Na podstawie 15 umów zawartych z podmiotami uprawnionymi do prowadzenia staży podyplomowych ustalono, że zawierały one zapisy zobowiązujące podmiot

⁷ W terminie nie dłuższym niż 15 dni od dnia wykonania zadania (§ 4 i 6 Umowy).

⁸ Zarządzenia Marszałka Województwa Lubelskiego nr: 27/2023 r. z 14 lutego 2023 r., 95/2023 z 4 lipca 2023 r., 122/2023 z 19 września 2023 r., 155/2023 z 15 listopada 2023 r. i 175/2023 z 7 grudnia 2023 r., dostępne na stronie BIP UMWL <https://umwl.bip.lubelskie.pl/index.php?id=72>

uprawniony do przedłożenia na wniosek Marszałka dokumentów stanowiących podstawę rozliczeń oraz udzielenia w wyznaczonym terminie wszelkich informacji umożliwiających zweryfikowanie: celowości i prawidłowości wydatkowania przekazanych środków finansowych, prawidłowości dokonywania rozliczeń finansowych umów, przestrzegania postanowień umowy. Umowa z podmiotem uprawnionym do organizacji szkoleń zawierała zapisy, że: zleceniobiorca jest zobowiązany do udzielenia wszelkich dodatkowych informacji i przedłożenia dokumentów niezbędnych do końcowego rozliczenia realizacji umowy; zleceniodawca zastrzegł sobie prawo do kontroli realizacji umowy; w przypadku niewykonania lub odstąpienia od umowy z przyczyn leżących po stronie zleceniobiorcy, został on zobowiązany do zapłaty kary umownej w wysokości 10% wartości łącznego maksymalnego wynagrodzenia; za zwłokę w wykonaniu całości zadania w terminie zleceniobiorca został zobowiązany do zapłaty kary umownej w wysokości 0,2% łącznego maksymalnego wynagrodzenia za każdy dzień zwłoki (nie więcej niż 20% tego wynagrodzenia).

(akta kontroli str. 239-276, 531-532)

W UMWL nie obowiązywały pisemne wewnętrzne procedury dotyczące weryfikacji składanych przez podmioty uprawnione wniosków o refundację poniesionych kosztów. Zgodnie z umowami o realizację stażu podyplomowego Marszałek przekazywał środki finansowe na podstawie faktycznie dokonanych wydatków, rozliczonych w comiesięcznych fakturach, do których podmiot uprawniony dołączał m.in. informacje dotyczące: liczby stażystów, wystawionych uprzednio faktur oraz kwot z nich wynikających, danych osobowych stażystów, ich miesięcznego wynagrodzenia, liczby godzin pełnionego dyżuru w miesiącu, pochodnych od wynagrodzenia. W przypadku podmiotów organizujących szkolenia do faktury dołączano listy lekarzy biorących udział w szkoleniu wraz podpisem potwierdzającym udział, nazwą szkolenia i terminem jego przeprowadzenia. Weryfikacja przez UMWL wysokości kosztów poniesionych przez podmioty uprawnione ograniczała się do badania przedkładanych dokumentów.

(akta kontroli str. 535-604)

Marszałek wyjaśnił, że wytyczne zawarte w § 18 rozporządzenia w sprawie stażu podyplomowego z 2012 r. oraz § 12 rozporządzenia Ministra Zdrowia z 24 lutego 2023 r. w sprawie stażu podyplomowego lekarza i lekarza dentystry⁹, stanowią podstawę rozliczenia refundowanych przez marszałka województwa kosztów poniesionych przez podmioty uprawnione do prowadzenia stażu. Składową powyższych kosztów jest stosowna kalkulacja środków finansowych, która stanowi podstawę do zawarcia umowy o realizację stażu podyplomowego. Uprawniony podmiot zobowiązany jest przeznaczyć środki otrzymane w ramach ww. umowy wyłącznie na pokrycie kosztów prowadzenia stażu. Wytyczne zawarte w rozporządzeniu są czytelne i nie wymagają stosowania dodatkowych procedur. Nie zwracano się do podmiotów uprawnionych o przedłożenie dokumentów stanowiących podstawę rozliczeń, gdyż dokumenty rozliczeniowe sporządzane były przez podmioty uprawnione w sposób właściwy, nie budziły wątpliwości pod względem merytorycznym, formalno-prawnym i rachunkowym. W 2023 r. w UMWL nie były prowadzone przez Wojewodę lub osoby przez niego uprawnione kontrole na zasadach i w trybie określonym w przepisach o kontroli administracji rządowej w zakresie prawidłowości realizacji zadania z zakresu administracji rządowej dotyczącego organizacji, finansowania oraz zapewnienia warunków odbywania stażu podyplomowego przez lekarzy i lekarzy dentystry. Marszałek nie kierował do Wojewody wniosków o przeprowadzenie kontroli w podmiotach uprawnionych,

⁹ Dz. U. poz. 377.

z którymi podpisał umowy o realizację stażu podyplomowego lekarzy i lekarzy dentyków.

(akta kontroli str. 306-313)

Badanie prawidłowości ustalenia wysokości refundacji poniesionych kosztów oraz jej wypłacenia przeprowadzono na próbie 15 umów zawartych z podmiotami uprawnionymi oraz 125 faktur wystawionych do tych umów na kwotę ogółem 7651,1 tys. zł. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

(akta kontroli str. 277-291)

5. Kwoty otrzymanej dotacji i wydatków z nich sfinansowanych zostały wykazane w sprawozdaniach Rb-50 o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami. Kwoty te wynikały z ewidencji księgowej.

(akta kontroli str. 450-481, 508-520)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności UMWL w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Przeznaczenie kwoty 43 296 zł z dotacji celowej z budżetu państwa na koszty obsługi zadania dotyczącego odbywania stażu podyplomowego przez 352 lekarzy, którzy rozpoczęli staż przed 1 stycznia 2023 r., pomimo że w ich przypadku koszt obsługi tego zadania w kwocie 43 296 zł naliczony został z dotacji otrzymanej w 2022 r.

Powyższa nieprawidłowość miała wpływ na dane wykazane w sprawozdaniu Rb-50 za IV kwartał 2023 r.

Zgodnie z art. 15i ust.1 ustawy o zawodzie lekarza koszt obsługi zadania Marszałka z zakresu administracji rządowej, polegającego na organizacji, finansowaniu oraz zapewnieniu warunków odbywania stażu podyplomowego przez lekarzy zamierzających odbywać staż podyplomowy na obszarze województwa wynosi 123 zł za każdego finansowanego lekarza stażystę. Powyższe oznacza, że kwota ta powinna być naliczana jeden raz w całym okresie odbywania stażu przez lekarza, a nie w każdym roku kalendarzowym, w którym odbywa on staż.

Marszałek nie wyjaśnił, dlaczego dwukrotnie (w 2022 r. i w 2023 r.) pokrywano koszt obsługi zadania Marszałka w odniesieniu do tych samych stażystów, którzy rozpoczęli staż przed 1 stycznia 2023 r.

(akta kontroli str. 80-101, 482-529, 605-616)

2. Odsetki naliczone przez bank od środków finansowych pochodzących z dotacji z budżetu państwa na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, o których mowa w art. 15i ust. 2 ustawy o zawodzie lekarza, w łącznej kwocie 184 184,75 zł¹⁰ nie zostały odprowadzone do budżetu państwa, lecz zostały zaliczone na dochody UMWL (w rozdziale 75018 § 0920).

Umowa w sprawie finansowania w 2023 r. z budżetu państwa realizacji przez Marszałka zadania z zakresu administracji rządowej, polegającego na organizacji, finansowaniu oraz zapewnieniu warunków odbywania stażu podyplomowego lekarzy i lekarzy dentyków, zawarta z Wojewodą, nie regulowała zagadnienia, czy odsetki naliczone przez bank od środków pochodzących z dotacji z budżetu państwa stanowią dochody uzyskiwane na rzecz budżetu państwa, o których mowa w art. 111 ust. 9 ustawy z dnia

¹⁰ Uzyskane odsetki 193 878,68 zł, pomniejszone o 5%, tj. o kwotę 9693,93 zł, stanowiącą dochody własne województwa, zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2267, ze zm., dalej: ustawa o dochodach j.s.t.).

27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹¹, czy też dochody Województwa, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 8 ustawy o dochodach j.s.t. W umowie zawarto jednak zapis, że w zakresie w niej nieuregulowanym stosuje się przepisy ustawy o finansach publicznych, ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty, ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny¹² oraz inne przepisy powszechnie obowiązującego prawa.

Zgodnie z art. 111 ust. 9 ustawy o finansach publicznych dochodami budżetu państwa są odsetki od środków zgromadzonych na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych lub organów władzy publicznej, o ile odrębne ustawy nie stanowią inaczej. Art. 255 ust. 1 i ust. 2 ww. ustawy stanowi, że zarząd jednostki samorządu terytorialnego przekazuje pobrane dochody budżetowe związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami, pomniejszone o określone w odrębnych ustawach dochody budżetowe przysługujące jednostkom samorządu terytorialnego z tytułu wykonywania tych zadań, na rachunek bieżący dochodów dysponenta części budżetowej przekazującego dotację celową w wyznaczonych ustawą terminach. Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy o dochodach j.s.t, źródłem dochodów własnych województwa jest 5% dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.

Marszałek wyjaśnił, że nie odprowadził do budżetu państwa odsetek naliczonych przez bank od środków finansowych pochodzących z dotacji, gdyż zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 8 ustawy o dochodach j.s.t. źródłami dochodów własnych województwa są odsetki od środków finansowych gromadzonych na rachunkach bankowych województwa, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej. Przedstawił dokumenty, z których wynika, że za 2022 r. odprowadzał naliczone przez bank odsetki na konto Ministerstwa Zdrowia, gdyż tak stanowiła umowa zawarta z ministerstwem, natomiast w przypadku dotacji za 2023 r. umowa z Wojewodą nie zawierała takiego zapisu.

(akta kontroli str. 80-85, 306-313, 353-388, 389-445, 450-481, 617-619)

NIK zauważa, że stosowanie ustawy o finansach publicznych, aktu normatywnego o charakterze powszechnie obowiązującym, nie może być uzależnione od zapisów zawartych w umowie. Skoro w 2022 r. odsetki bankowe naliczone przez bank od środków finansowych pochodzących z dotacji stanowiły dochody budżetu państwa (co zostało podkreślone w umowie z Ministrem Zdrowia), brak jest podstaw do uznania, że w 2023 r. były one dochodem j.s.t. Zgodnie z art. 5 ust. 2 pkt 4 lit. b ustawy o finansach publicznych dochodami publicznymi są odsetki od środków na rachunkach bankowych. Natomiast art. 48 ww. ustawy wskazuje, że j.s.t. mogą dokonywać lokat wolnych środków, z wyjątkiem środków pochodzących z dotacji z budżetu. Zakaz zawarty w powołanym przepisie wskazuje, że są to cały czas środki budżetu państwa i ewentualne – przypadające od nich odsetki w związku z utrzymywaniem ich na rachunku bankowym – są dochodem budżetu państwa.

V. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

¹¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, ze zm., dalej: ustawa o finansach publicznych.

¹² Dz. U. z 2023 r. poz. 1610, ze zm.

- Wnioski
1. Dokonanie zwrotu na rachunek bankowy LUW nienależnie pobranej dotacji w kwocie 43,3 tys. zł wraz z należnymi odsetkami.
 2. Przekazanie do budżetu państwa dochodów z odsetek od środków zgromadzonych w 2023 r. na wydzielonym rachunku bankowym dla dotacji w wysokości 184,2 tys. zł wraz z należnymi odsetkami.
- Uwagi
- Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, dnia 7 marca 2024 r.

Kontroler
Katarzyna Osiak
Specjalista kontroli państwowej
/podpisano elektronicznie/

p.o. Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Lublinie
Edward Szempruch
/podpisano elektronicznie/